

Uchwała Nr XVI/125/2011
Rady Miejskiej w Rzepinie
z dnia 29 grudnia 2011 r.

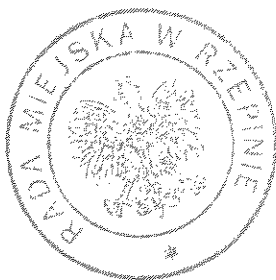
w sprawie: Przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012 rok w Gminie Rzepin.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późniejszymi zmianami), Rada Miejska w Rzepinie uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012 rok w Gminie Rzepin, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rzepina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Robert Łukaszewicz
Robert Łukaszewicz

Uzasadnienie do Uchwały nr XVI/125/2011 Rady Miejskiej w Rzepinie
w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2012 rok w Gminie Rzepin

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późniejszymi zmianami) prowadzenie działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należą do zadań własnych gminy. Realizacja niniejszych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalonego przez Radę Gminy. W związku z obowiązującymi przepisami prawa Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych winien być uchwalany corocznie. Środki finansowe na realizację wyżej wymienionych zadań pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012 rok w Gminie Rzepin jest zasadne.

Sporządziła:

Ewa Sierant – Lipnicka

Załącznik do Uchwały nr XVI/125/2011

Rady Miejskiej w Rzepinie

z dnia 29 grudnia 2011 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2012 rok w Gminie Rzepin.**

I. Wstęp

Podstawę prawną do prowadzenia działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa określa najważniejsze kategorie zadań, które powinny być zrealizowane przez samorządy gminne w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012 rok określa więc lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu. Program zawiera zadania określone w ww. ustawie, które będą realizowane w formach dostosowanych do aktualnych potrzeb lokalnych, z wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Głównymi założeniami Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz wzrost społecznej świadomości dotyczącej tej problematyki. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem uzależnień, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia. Inicjatywy realizowane w ramach Programu skierowane są zarówno do dzieci i młodzieży jak i do osób dorosłych uwikłanych w problemy z nadużywaniem alkoholu. Realizacja niniejszego Programu, winna przebiegać w ścisłej współpracy różnych podmiotów począwszy od placówek oświatowo – wychowawczych, poprzez pomoc społeczną, służbę zdrowia, policję, aż do organizacji pozarządowych. Przy konstruowaniu programu wykorzystano wnioski zawarte w „Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych” – Rzepin 2011 oraz założenia określone w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015.

II. Skala i diagnoza problemów alkoholowych

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest dokładne rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, wzorców zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych,

struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanego alkoholem. Od wielu lat alkoholizm zajmuje wiodące miejsce na liście głównych problemów społecznych. Zespół uzależnienia od alkoholu oraz picie szkodliwe ma negatywny wpływ nie tylko na samopoczucie fizyczne i psychiczne osób pijących ale również ich rodzin. Ponadto ryzykowne picie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych taki jak zakłócenie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, bezrobocie i ubóstwo. Szczególnie dotkliwe są jednak szkody w sferze psychologicznej i emocjonalnej dotyczące przede wszystkim rodzin, zwłaszcza dzieci. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji samorządowej.

Na podstawie wyników badań „Diagnoza Lokalna Zagrożeń Społecznych” – Rzepin 2011 należy stwierdzić, iż najbardziej palącym problemem w gminie jest bezrobocie jej mieszkańców, które pociąga za sobą szereg innych problemów społecznych. Wśród nich stosunkowo wysoko uwidaczniają się problemy związane z zubożeniem społeczeństwa jak i z piciem lub nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców gminy – zarówno dorosłych jak i dzieci. Brak pracy perspektyw i ubóstwo części mieszkańców gminy tworzą syndrom czynników pretendujących do nadużywania alkoholu.

1. Statystyki związane z poszczególnymi problemami społecznymi:

a) nadużywanie alkoholu (dane do 31.10.2011 r.)

- **23** wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe złożonych do GKRPA (dla porównania: 10 wniosków w 2009 roku, 22 wnioski w 2010 roku)
- **123** osoby prowadziły pojazdy na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości (170 osoby w 2009 roku, 149 osób w 2010 roku)
- **23** osoby prowadziły pojazdy na drodze publicznej po użyciu alkoholu (35 osób w 2009 roku, 40 osób w 2010 roku)
- **54** osoby zakłócały porządek publiczny (92 osoby w 2009 roku, 49 osób w 2010 roku)
- **2** wypadki drogowe spowodowane przez nietrzeźwych kierowców (3 wypadki w 2009 roku, 1 wypadek w 2010 roku)
- przestępstwa kryminalne ogółem – **259** (342 przestępstw w 2009 roku, 341 przestępstw w 2010 roku)
- czyny karalne popełnione przez nieletnich – **32** (45 w 2009 roku, 60 w 2010 roku)

- przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających – 3 (0 przestępstw w 2009 roku, 1 przestępstwo w 2010 roku)

b) przemoc domowa

- liczba interwencji domowych – 49
- interwencje dotyczące przemocy w rodzinie – 49
- liczba ofiar w rodzinie (ogółem) – 61, w tym 53 kobiety, 7 mężczyzn oraz 1 nieletni w przedziale 13-18 lat
- liczba sprawców przemocy domowej – 52 osoby, w tym 3 kobiety, 49 mężczyzn
- liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu – 37 osób, w tym 2 kobiety i 35 mężczyzn

c) łamanie prawa

- kradzież z włamaniem – 46 (75 w 2009 roku, 81 w 2010 roku)
- fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną – 12 (18 w 2009 roku, 15 w 2010 roku)
- pobicie – 1 (5 w 2009 roku, 8 w 2010 roku)
- uszkodzenie mienia – 27 (42 w 2009 roku, 25 w 2010 roku)
- kradzież mienia – 56 (69 w 2009 roku, 90 w 2010 roku)

Artykuł KK Kwalifikacja prawna	Wszczętych			Stwierdzonych			Zakończonych		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Znęcanie się nad rodziną	14	20	21	12	22	30	7	9	12
Groźba karalna	46	37	10	51	43	14	30	17	14
Rozpijanie małoletniego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	33	51	7	34	60	13	14	23	2

Z powyższych zestawień wynika, że zarówno problem nadużywania alkoholu, jak i przemocy w rodzinie jest obecny w gminie Rzepin. Istnieją jednak ośrodki i instytucje, oferujące specjalistyczną pomoc, z której mogą korzystać osoby z problemami alkoholowymi. Jedną z takich instytucji jest m.in.:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

❖ Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2011:

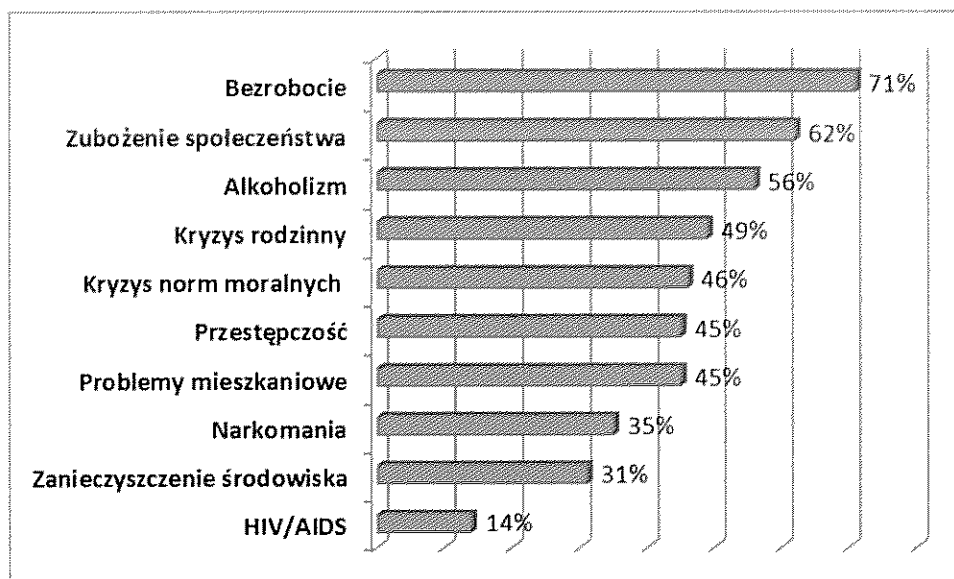
- odbyło się **11** ogólnych posiedzeń (12 w 2009 roku i 12 w 2010 roku)
- **10** posiedzeń podkomisji interwencyjno-motywującej (9 posiedzeń w 2009 roku, 10 posiedzeń w 2010 roku)
- przeprowadzono **43** rozmowy (32 rozmowy w 2009 roku i 38 rozmów w 2010 roku),
- przeprowadzono **4** kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych (8 kontroli w 2009 roku i 9 kontroli w 2010 roku),
- wydano **26** postanowień ogółem opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych: dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży – **19** oraz dotyczących jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - **7** (dla porównania: w 2009 roku 17 postanowień ogółem, w tym dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży – 15 oraz jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – 2; w 2010 roku 18 postanowień ogółem, w tym dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży – 16 oraz jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – 2) .

❖ Działalność Podkomisji Interwencyjno-Motywującej - w 2011 roku:

- **23** wnioski o leczenie odwykowe
- **15** obecnie rozpoczętych spraw
- **1** zgon
- **10** zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych
- **8** wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego

2. Podstawowe problemy społeczne w opinii mieszkańców gminy Rzepin

Za najważniejszy problem społeczny większość respondentów uznała bezrobocie, następnie zubożenie społeczeństwa oraz alkoholizm. Na kolejnym miejscu znalazł się kryzys rodzinny, kryzys norm moralnych, wzrost przestępczości, problemy mieszkaniowe, następnie narkomania, zanieczyszczenie środowiska, natomiast na samym końcu HIV/AIDS.

Wysoka pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Kwestie te poruszono również w przeprowadzonych w 2002 r. przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych badaniach „Problemy alkoholowe na tle innych problemów społecznych.” W skali całego kraju na pierwsze miejsce wysuwa się problem bezrobocia, kolejno spadek stopy życiowej, przemoc i agresja na ulicach, picie alkoholu przez młodzież oraz alkoholizm, który przecież tak blisko powiązany jest z pierwszymi problemami, gdyż zubożenie społeczeństwa często występuje z nadużywaniem alkoholu.

3. Spożywanie alkoholu oraz związane z nim inne problemy społeczne

W gminie Rzepin problem alkoholizmu pojawia się na trzecim miejscu ważnych problemów społecznych. Zjawisko to jest jednak dość powszechne w całej Polsce.

Aby określić, jakie aktualnie występują w gminie problemy związane z piciem alkoholu, konieczne było zebranie informacji na temat charakterystyki picia alkoholu oraz problemów, jakie się z tym wiążą w kontekście innych problemów obecnych w danej społeczności. Zagadnieniami, które zostały uwzględnione w badaniu podczas przeprowadzania diagnozy były m.in.: wiedza i stosunek do alkoholu, czy w środowisku lokalnym występują zagrożenia (bójki, wandalizm) związane z nadmiernym spożywaniem alkoholu, czy respondenci widzą jakieś zmiany związane z alkoholem na przestrzeni ostatnich 10 lat, oraz jak oceniają działania władz związane z tym zagadnieniem.

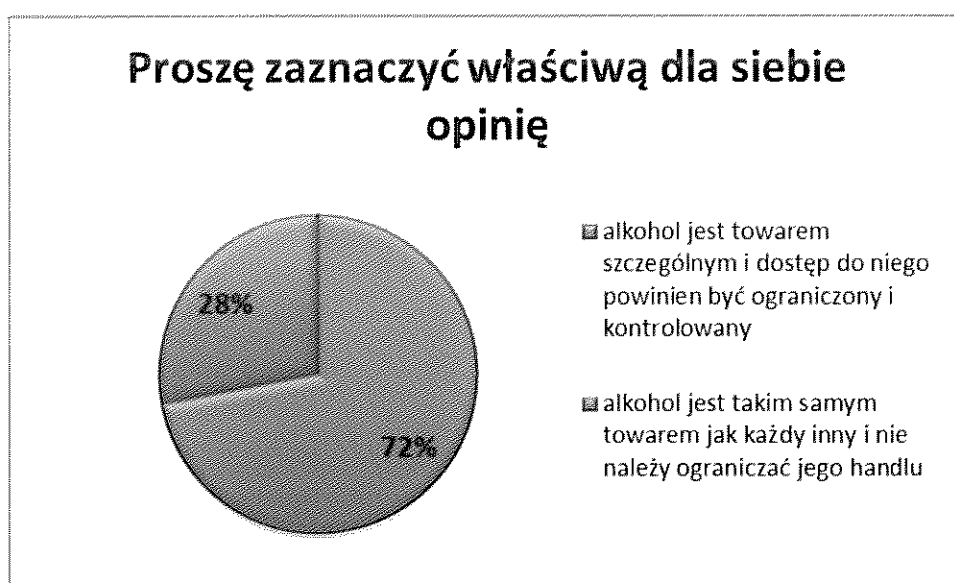
Wiedza na temat alkoholu (czy alkohol zawarty w piwie lub w winie jest mniej szkodliwy od tego w wódce?)

Wśród badanych 71% osób stwierdziło, że jest tak samo szkodliwy, 16% osób, że jest mniej szkodliwy, a 13% osób nie miało zdania. Alkohol jest tą samą substancją, bez znaczenia, w jakim napoju się znajduje. Różnice polegają jedynie na procentowej zawartości w poszczególnych trunkach. Opinie stwierdzające, że alkohol w wódce jest bardziej groźny od tego w piwie lub winie może być związany z szybszym wprowadzaniem się w stan upojenia, co związane jest z wypiciem większej ilości czystego alkoholu w mniejszej ilości trunku.

Znacznie większą świadomość tego zjawiska mają kobiety – aż 79% z nich wie, że alkohol jest tak samo szkodliwy, bez względu na to, w jakim napoju alkoholowym się znajduje. Taką wiedzę posiada 60% mężczyzn.

Postawa względem dostępności alkoholu? (czy alkohol jest towarem szczególnym, czy dostęp do niego powinien być ograniczony i kontrolowany, czy też alkohol jest towarem tak jak każdy inny i zasady sprzedaży nie powinny być wyjątkowe.

Występuje pewna rozbieżność, co do odpowiedzi w tym pytaniu w zależności od płci. 81% kobiet jest za ograniczeniem sprzedaży alkoholu w stosunku do 60% mężczyzn. Większość badanych osób wskazuje na specyfikę tego towaru i postuluje za ograniczeniami.

Oczekiwania dotyczące działań władz samorządowych służących ograniczeniu problemów alkoholowych

Ponad połowa (55%) respondentów zapytana o oczekiwania dotyczące działań władz lokalnych służących ograniczeniu problemów alkoholowych, nie miała zdania na ten temat. 44% badanych oczekuje, że władze lokalne zajmą się rozwiązywaniem problemu nadużywania alkoholu. Zaledwie 1% badanych nie spodziewa się żadnych działań w tym zakresie ze strony lokalnych władz. Wśród najczęściej wymienianych działań, jakie powinny realizować władze lokalne, były: kontrola sprzedaży alkoholu nieletnim i karanie sprzedawców, którzy łamią przepisy, działania edukacyjne i profilaktyczne, a także pomoc udzielana uzależnionym i ich rodzinom. Ponadto badani wymieniali organizowanie młodzieży

zająć w czasie wolnym. Respondenci, którzy nie oczekują żadnych działań prowadzonych przez lokalne władze, uważają, że takie działania nie przynoszą żadnego efektu. **Podsumowując, blisko połowa mieszkańców gminy Rzepin uważa, że powinno się obarczać władze lokalne obowiązkiem rozwiązywania problemów alkoholowych i oczekuje działań profilaktycznych w tym zakresie.**

Wiedza respondentów na temat prowadzonych lokalnie działań, które mają na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu od alkoholu.

Większość badanych (81%) nie posiada wiedzy na ten temat. Kobiety (22%) posiadają większą wiedzę na ten temat niż mężczyźni (14%). Respondenci, którzy wiedzieli o lokalnych inicjatywach, najczęściej wymieniali programy profilaktyczne prowadzone w szkołach, poradnie dla uzależnionych, grupy wsparcia dla alkoholików oraz kampanie informacyjne. Działania władz lokalnych w oczach mieszkańców gminy Rzepin polegają przede wszystkim na prowadzeniu poradni dla uzależnionych oraz zajęć profilaktycznych w szkołach. Należałoby więc zwrócić większą uwagę na dostępność i rozpowszechnienie informacji dotyczących innych możliwych działań władz lokalnych w tym zakresie.

Spożywanie alkoholu (częstotliwości i rodzaj) przez respondentów.

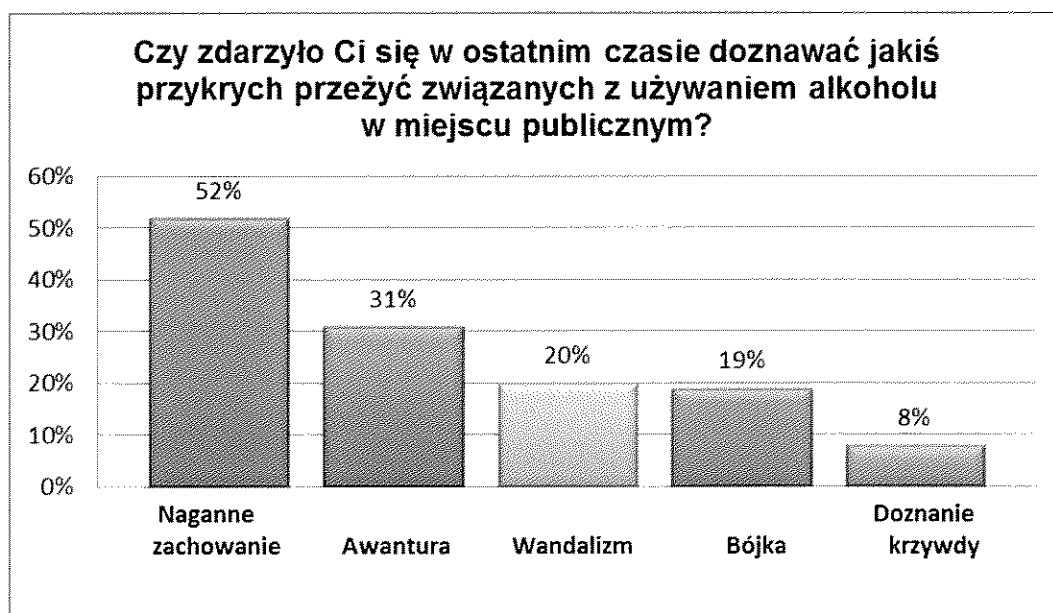
Największą popularnością cieszy się piwo, które 8% badanych spożywa kilka razy w miesiącu, a 3% raz lub kilka razy w tygodniu. Piwo jest ponadto wypijane przez 1% osób codziennie, 2% odpowiedzi raz w miesiącu, a przez 12% badanych rzadziej niż raz w miesiącu. Oprócz piwa popularne jest wśród mieszkańców również picie drinków 2% ankietowanych pije je kilka razy w miesiącu, 1% – raz w tygodniu, 1% – 2-3 razy w tygodniu, 5% - raz w miesiącu, a 16% - rzadziej niż raz w miesiącu. Na następnym miejscu plasuje się wino - 5% badanych pije je kilka razy w miesiącu, 1% – raz w tygodniu, 1% odpowiedzi – 2-3 razy w tygodniu, 5% odpowiedzi - raz w miesiącu, 14% ankietowanych - rzadziej. Na ostatnim miejscu znajduje się wódka – 1% odpowiedzi – 2-3 razy w tygodniu, 2% odpowiedzi – raz w miesiącu, 1% odpowiedzi – kilka razy w miesiącu, zaś 16% - rzadziej. Warto podkreślić, że badanie pokazało, że jeśli osoby spożywają alkohol, to niewielki odsetek robi to często.

Jeśli chodzi o preferencje płci, kobiety najczęściej sięgają po wino – 11% odpowiedzi - raz lub kilka razy w miesiącu, oraz piwo – 7% odpowiedzi - raz lub kilka razy w miesiącu.

Mniejszym zainteresowaniem cieszą się drinki i wódka. Mężczyźni najbardziej preferują piwo - 12% deklaruje picie piwa raz lub kilka razy w miesiącu. W następnej kolejności występują drinki, które 4% mężczyzn spożywa raz lub kilka razy w miesiącu oraz wino, które 6% mężczyzn spożywa raz lub kilka razy w miesiącu. Wódka cieszy się nieco mniejszym zainteresowaniem wśród mężczyzn. **Jak widać, mieszkańcy gminy Rzepin piją umiarkowanie często. Wydaje się, że problem nadmiernego spożywania alkoholu jest umiarkowany.**

Zjawisko nadmiernego spożywania alkoholu może być powiązane z agresywnym zachowaniem i pojawiać się w życiu publicznym w postaci bójek, awantur, pobić czy wulgaryzmów. W związku powyższym respondenci zostali zapytani, czy w ostatnim czasie doświadczyli któregoś z tych nieprzyjemnych przeżyć.

Ponad jedna czwarta badanych (27%) nie była świadkami ani uczestnikami takich wydarzeń. Natomiast 52% respondentów doświadczyło głośniego i naganego zachowania młodzieży, kolejno 31% osób awantury, 20% osób wandalizmu, 19% osób bójki i 8% osób bezpośredniej krzywdy w postaci kradzieży, pobicia czy wulgaryzmów.

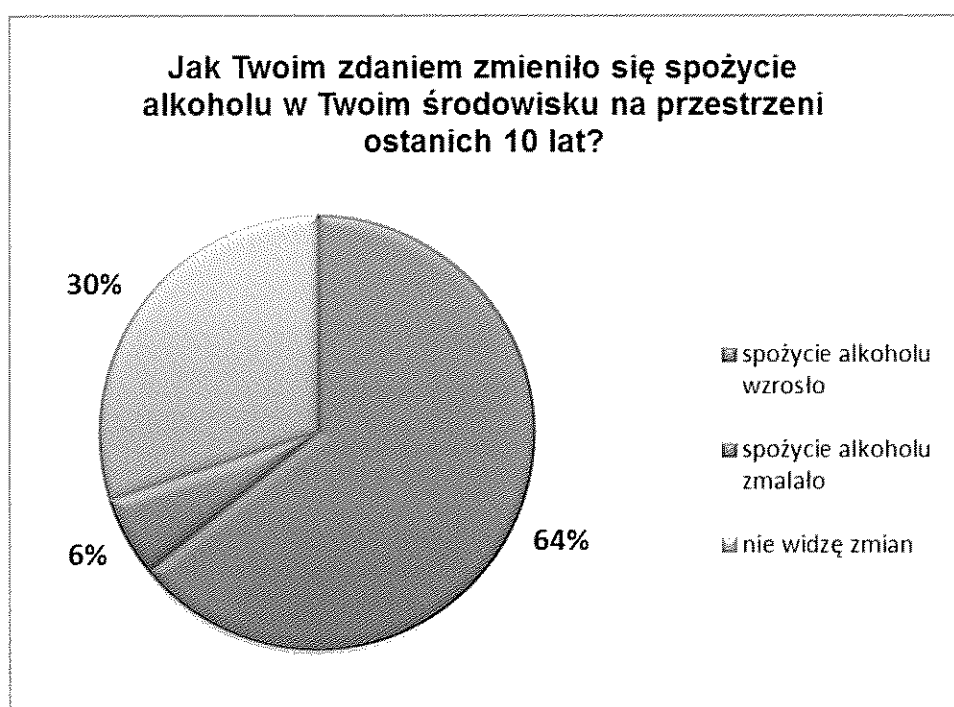

Jak widać, najwięcej nieprzyjemnych doświadczeń respondenci mieli z młodzieżą zachowującą się niestosownie pod wpływem alkoholu. Problemem jest więc nie tylko spożywanie alkoholu przez młodzież, ale również ich naganne zachowanie.

Życie publiczne w gminie jest naznaczone przez sporą liczbę wydarzeń prowokowanych przez osoby, które nadużyły alkoholu. Nie są to jednak najczęściej wydarzenia o bardzo dużej szkodliwości.

Opinia badanych na temat zmiany w obyczajowości spożywania alkoholu w swoim środowisku.

Wśród badanych 64% respondentów stwierdziło, że zdecydowanie spożycie wzrosło, 30% nie zauważyło zmian na przestrzeni ostatnich 10 lat, a 6% uważa, że zmalało.

Występują pewne różnice w odpowiedziach w zależności od płci. Mężczyźni są częściej skłonni zauważać wzrost spożywania alkoholu (tak twierdzi 72% spośród nich, u kobiet jest to 59%). Więcej kobiet (36%) w stosunku do mężczyzn (21%) przyznało, że nie zauważa zmian. 5% kobiet oraz 7% mężczyzn zauważa spadek spożywania alkoholu.

Widok osób pijących w miejscach publicznych.

Według 32% ankietowanych nic się nie zmieniło w ciągu ostatnich 10 lat, 46% osób twierdzi, że jest ich więcej, natomiast 18% osób, że mniej. 14% respondentów nie ma zdania na ten temat. Występuje w tym przypadku nieznaczne zróżnicowanie odpowiedzi

w zależności od płci. Kobiety podobnie jak mężczyźni przyznają, że widok osób pijących w miejscach publicznych nie zmienił się (31% badanych kobiet w stosunku do 32% badanych mężczyzn). Mężczyźni nieco rzadziej deklarują, że widok osób pijących w miejscach publicznych zmniejszył się (16% respondentów oraz 19% respondentek). Więcej kobiet (48%) niż mężczyzn (44%) przyznaje, że widok osób pijących alkohol w miejscach publicznych zwiększył się.

Zmiany w obyczajowości picia.

Część badanych zauważa pozytywne zmiany w obyczajowości picia, twierdzi, że spożycie alkoholu zmalało (6% badanych), jak również ilość osób pijących w miejscach publicznych się zmniejszyła (18% badanych). Zapytaliśmy respondentów, co, ich zdaniem, mogło przyczynić się do poprawy sytuacji. Najwięcej osób wskazuje obawę przed utratą pracy (17% badanych), następnie możliwości innych form spędzania wolnego czasu (13% badanych), edukację informacyjną społeczeństwa (11%), zubożenie społeczeństwa (10% badanych), a także wysoką cenę alkoholu (7% badanych). Część badanych mieszkańców gminy Rzepin wskazuje na obawę przed odtrąceniem społecznym (7% respondentów).

Problem nadużywania alkoholu. Zdefiniowanie alkoholizmu.

Najwięcej badanych wskazuje na utratę kontroli nad własnym życiem (68% badanych), chorobę, którą można powstrzymać (44% osób) oraz problemy z silną wolą (27% osób). **Takie podejście wskazuje na dużą świadomość i znajomość tematu oraz jest wyrazem empatii i zrozumienia problemu.** 19% badanych mówi o alkoholizmie jako o chorobie nieuleczalnej, a alkoholika utożsamia się z osobą, która pije i będzie piła, taki sam odsetek badanych (19%) sądzi, że jest to sposób życia. **Należałoby więc zwrócić szczególną uwagę na edukację w tym zakresie.** Alkoholizm z medycznego punktu widzenia jest chorobą, z którą należy walczyć poprzez specjalistyczną pomoc oraz wsparcie najbliższych. Ta wiedza powinna być dana każdemu, gdyż w każdej rodzinie może pojawić się ten problem.

Motywy sięgania po alkohol.

Pytając o motywy sięgania po alkohol, ujawnił się przede wszystkim jego społeczny oraz psychologiczny wymiar. W odpowiedziach respondentów dominowały dwa powody: chęć „zapicia” problemów i smutków (81% badanych) oraz chęć wyluzowania się (61% badanych). Kolejnymi powodami były: namowa, presja ze strony znajomych (30% osób) oraz brak możliwości alternatywnego spędzania czasu wolnego (30% osób). 6% respondentów podało również zbyt niską cenę alkoholu, a 5% badanych nie miało zdania.

Sposoby leczenia uzależnienia.

Wśród badanych 70% badanych wskazało na motywowanie ze strony najbliższych oraz na podjęcie leczenia w placówce specjalistycznej (65% badanych). Blisko jedna piąta badanych (19%) twierdziła, że alkoholik przestanie pić, jeśli będzie chciał, co wskazuje na obojętność i niezrozumienie części mieszkańców wobec problemu alkoholizmu i sugeruje potrzebę wprowadzenia działań informacyjnych w tym zakresie.

4. Dzieci i młodzież a substancje psychoaktywne

Badanie miało na celu analizę stopnia używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież. Analiza dotyczyła rozpowszechnienia palenia papierosów, picia alkoholu, a także okoliczności towarzyszących tym zachowaniom i postaw wobec substancji psychoaktywnych. Nasilenie wymienionych zjawisk w poszczególnych grupach wiekowych na terenie Rzepina ilustruje tabela:

Tab. Nasilenie określonych problemów społecznych w poszczególnych grupach wiekowych.

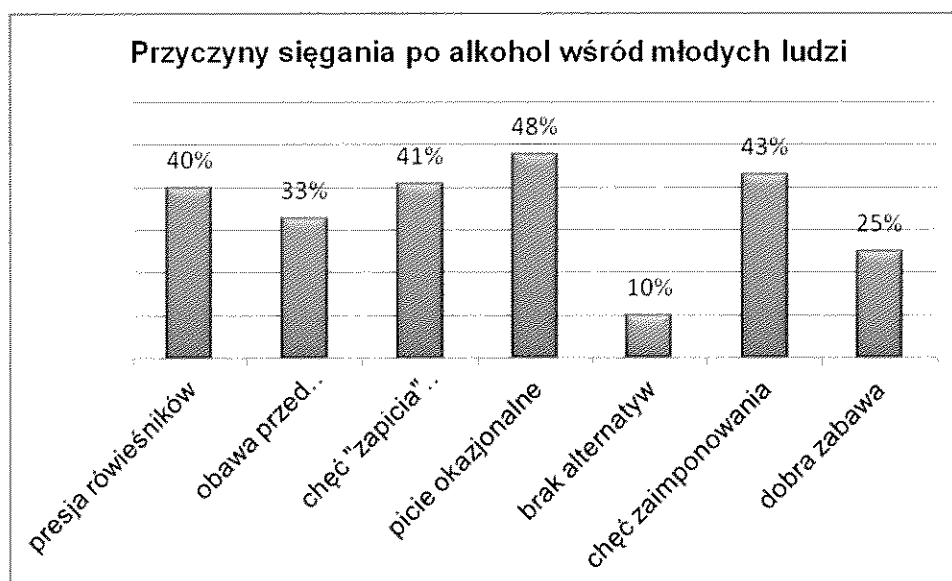
Problem społeczny	Szkoły Podstawowe		Gimnazjum		Szkoły Ponadgimnazjalne	
	N	%	N	%	N	%
Picie alkoholu	11	15	55	67	44	85
Palenie papierosów	12	17	39	48	30	58

N – ilość osób, które przyznają się do picia alkoholu oraz palenia papierosów

Z otrzymanych rezultatów wynika, że wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po wybrane rodzaje substancji. Do picia alkoholu przyznaje się 15% uczniów szkół podstawowych, aż 67% gimnazjalistów oraz 85% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wyniki są zgodne z najnowszymi sondażami publikowanymi przez CBOS, wskazującymi alkohol jako środek psychoaktywny najbardziej rozpowszechniony wśród młodych ludzi w porównaniu z papierosami i narkotykami. Niepokojący jest jednak wysoki odsetek, wśród uczniów starszych grup wiekowych, osób, które zażywały alkohol, a w szczególności dość wysoki odsetek takich osób w szkołach ponadgimnazjalnych. **Znacznie rozpowszechnione w gminie jest również palenie papierosów – w grupie uczniów szkół gimnazjalnych wyniosło 48%, a szkół ponadgimnazjalnych – aż 58%.** W sondażu przeprowadzonym w 2008 roku przez Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, jedynie 38% młodych ludzi zadeklarowało palenie papierosów.

Spożywanie alkoholu wśród dzieci i młodzieży

Jak to już zostało zaznaczone, alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną używką w środowisku młodych ludzi, co potwierdzają prowadzone sondaże. Przyczyny sięgania po alkohol mogą być różne, od społecznych i towarzyskich po próbę radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Otrzymane rezultaty przedstawiono na wykresie. Każdy badany mógł zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Jako najczęstszą przyczynę spożywania alkoholu dzieci i młodzież podawały **okazje towarzyskie**, takie jak urodziny, wizyty w pubie bądź dyskotecę, jako powód sięgania po alkohol. Jest to zgodne z polską obyczajowością, według której spotkania rodzinne i towarzyskie powinny odbywać się przy napojach alkoholowych. Na kolejnym miejscu młodzi mieszkańcy Rzepina podawali chęć zaimponowania, chęć zapicia smutków oraz presję rówieśników. Dopiero na kolejnym miejscu znalazło się zażywanie alkoholu w celu obawy przed odrzuceniem, a także dla dobrej zabawy.

Średni wiek pierwszego kontaktu z alkoholem wynosił dla poszczególnych grup wiekowych: 10,27 lat – uczniowie szkół podstawowych, 13,29 lat – gimnazjaliści, 14,25 lat – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. **Na podstawie otrzymanych wyników można zaobserwować niepokojące zjawisko, według którego wiek kontaktu z alkoholem obniża się w poszczególnych grupach.** Powinna być to alarmująca informacja dla rodziców i opiekunów. Z drugiej strony może ona wskazywać na rosnące przyzwolenie rodziców na kontakt własnych dzieci z alkoholem. Jeżeli chodzi o zróżnicowanie między płciami w kwestii spożywania alkoholu, w szkołach podstawowych wśród uczniów przyznających się do picia alkoholu dziewczynkom (11%) zdarzało się to rzadziej niż chłopcom (20%). W gimnazjum alkohol pije tyle samo dziewczyn (68%), co chłopców (69%). W szkołach ponadgimnazjalnych alkohol pije 82% badanych dziewczyn oraz 87% badanych chłopców, co stanowi bardzo duży odsetek młodych ludzi mających kontakt z alkoholem.

W pytaniu o dostępność alkoholu w środowisku dzieci i młodzieży na obszarze gminy, zaobserwowano znaczące zróżnicowanie odpowiedzi wraz z wiekiem ankietowanych. Uzyskane rezultaty obrazuje poniższa tabela.

Tab. Dostępność alkoholu w środowisku dzieci i młodzieży.

Czy uważasz, że w Twoim środowisku kupić alkohol jest?	Szkoły Podstawowe	Gimnazjum	Szkoły Ponadgimnazjalne
Bardzo trudno	21%	11%	9%
Trudno	21%	5%	9%
Trudno, ale jak się zna odpowiednie osoby to można	18%	34%	18%
Raczej łatwo	6%	26%	34%
Łatwo	6%	13%	24%
Nie wiem	28%	11%	6%

Wyraźnie widać tendencję wzrostową w dostępności alkoholu w otoczeniu młodych ludzi. Wśród uczniów szkół podstawowych 12% ankietowanych uznało zakup alkoholu za

czynność łatwą bądź raczej łatwą, natomiast podobnej odpowiedzi udzieliło już zdecydowanie więcej gimnazjalistów – 39% oraz większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 58%. **Otrzymane rezultaty mogą być szczególnie alarmujące. Łatwy dostęp do alkoholu dla osób niepełnoletnich jest sprzeczny z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 1982 r., wyraźnie zabraniającej sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.**

Jeśli chodzi o okoliczności pierwszego kontaktu z alkoholem we wszystkich grupach wiekowych występowały niewielkie różnice. Szczegółowe zestawienie wyników znajduje się w tabeli.

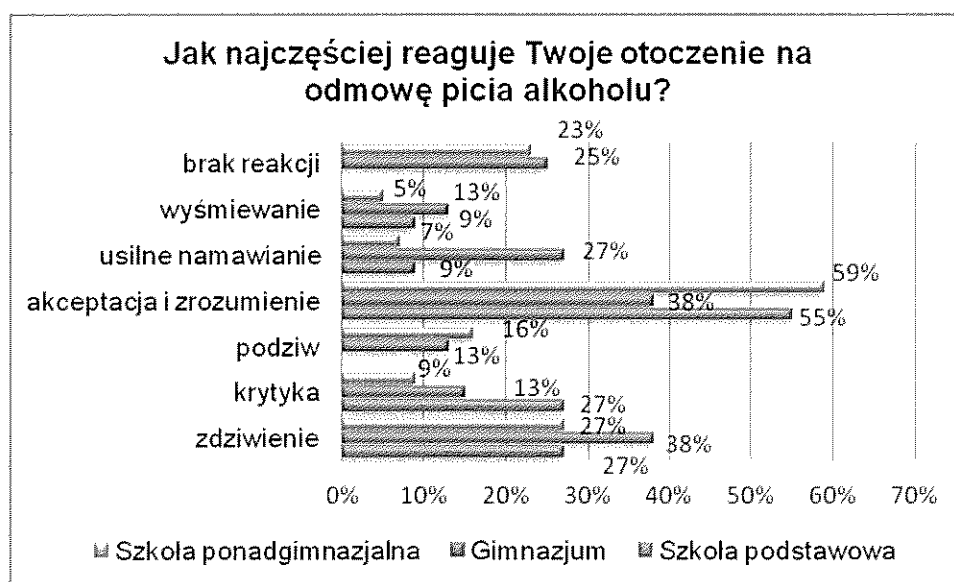
Tab. Okoliczności pierwszego spożycia alkoholu.

W jakiej sytuacji po raz pierwszy miałeś kontakt z alkoholem?	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
W szkole	0	0	7%
Na wagarach	0	2%	3%
Na dyskotecę/w pubie	9%	20%	16%
Na wakacjach	18%	60%	60%
W domu	46%	5%	7%
W innej sytuacji	27%	13%	7%

Picie alkoholu po raz pierwszy w czasie wakacji zadeklarowało 18% uczniów szkół podstawowych, 60% gimnazjalistów oraz 60% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W grupie uczniów szkół podstawowych najwięcej dzieci (46%) wskazało dom jako miejsce, gdzie po raz pierwszy spożywało napoje alkoholowe. Jest to istotna informacja, ponieważ może wskazywać na mało rygorystyczne postawy rodziców wobec picia alkoholu przez ich dzieci, nawet w niewielkich ilościach podczas spotkań rodzinnych. Takie zachowanie rodziców daje dzieciom przyzwolenie na spożywanie alkoholu w przyszłości. Ponad jedna czwarta dzieci z tej grupy wiekowej (27%) wskazała na inne sytuacje jak np. u kolegi. Uczniowie w starszych grupach wiekowych często wskazywali na dyskotekę czy pub, jako miejsce pierwszego kontaktu z alkoholem. Innymi okolicznościami, które sprzyjały kontaktom z alkoholem były dla starszych uczniów spotkania ze znajomymi, sylwester czy wycieczki.

We wszystkich grupach wiekowych spożywanie alkoholu było najczęściej wynikiem własnej inicjatywy. W ten sposób odpowiedziało 64% uczniów szkół podstawowych mających kontakt z alkoholem, 78% gimnazjalistów oraz 75% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Ponadto młode osoby były namawiane do spożycia alkoholu przez znajomych (18% uczniów szkół podstawowych, 18% gimnazjalistów oraz 25% uczniów szkół ponadgimnazjalnych).

Interesująca może być analiza reakcji otoczenia rówieśniczego na odmowę spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież. Może ona dostarczać informacji o postawach młodych ludzi wobec picia oraz przesłanek wyjaśniających spożywanie alkoholu przez ludzi w młodym wieku. Z otrzymanych rezultatów wynika, że występuje duże zróżnicowanie reakcji młodych ludzi na odmowę picia alkoholu przez ich rówieśników. Uczniowie szkół podstawowych spotykali się z różnorodnymi reakcjami, wśród których przeważały: akceptacja i zrozumienie (55% uczniów), krytyka (27%), zdziwienie (27% uczniów), usilne namawianie (9%) oraz wyśmiewanie (9% uczniów). Uczniowie szkół gimnazjalnych spotykali się głównie z akceptacją i zrozumieniem oraz ze zdziwieniem. Na taką odpowiedź wskazało 38% gimnazjalistów. Gimnazjaliści często spotykali się ze usilnym namawianiem (27%), z brakiem reakcji (25% uczniów). Badani gimnazjaliści wymieniali ponadto podziw (13%), wyśmiewanie (13%) oraz krytykę (13%). Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych spotykali się najczęściej z akceptacją i zrozumieniem – 59% ankietowanych, kolejno ze zdziwieniem (27%), brakiem reakcji (23%), podziwem – 16% ankietowanych, krytyką (9%), usilnym namawianiem (7%) oraz z wyśmiewaniem (5%). Można z tego wywnioskować, że postawa młodych ludzi wobec osób niepijących posiada często wymiar pozytywny. Poniższy wykres przedstawia wyniki. Każdy uczeń miał możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Warto również przeanalizować, jakie rodzaje alkoholu są najczęściej spożywane przez dzieci i młodzież w Rzepinie, a także jaka jest częstotliwość sięgania po napoje alkoholowe. **Uczniowie szkół podstawowych pili alkohol tylko raz w życiu.** Na 71 przebadanych

uczniów w szkole podstawowej, największą popularnością cieszyło się piwo, które raz w życiu piło siedmiu uczniów (10%). Ponadto dwóch uczniów piło raz w życiu wino, trzech wódkę, jeden drinki oraz trzech nalewki. Taki wynik dość cieszy, gdyż wskazuje, że młode osoby w tym przedziale wieku nie zażywają często alkoholu, a jedynie kosztowały go. Różnicowanie spożywanych alkoholi i częstotliwość picia wzrasta na poziomie gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej. **Uczniowie szkół gimnazjalnych piją alkohol nieco częściej.** Alkohole spożywane są głównie z częstotliwością raz w miesiącu lub rzadziej. Najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo, którego poziom spożycia dla gimnazjum wynosi 2% odpowiedzi raz w tygodniu, 2% odpowiedzi - 2-3 razy w tygodniu, 7% odpowiedzi - kilka razy w miesiącu, 2% odpowiedzi - raz w miesiącu, 18% odpowiedzi – rzadziej oraz 18 % odpowiedzi tylko raz. Młodzież sięga również kilka razy w miesiącu po wino, drinki i wódkę, nieco rzadziej po nalewki. **Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych piją częściej i bardziej regularnie.** Największą popularnością cieszy się piwo, którego poziom spożycia wynosi 15% odpowiedzi- raz lub kilka razy lub raz w tygodniu, 21% odpowiedzi - kilka razy lub raz w miesiącu. Uczniowie sięgają także kilka razy w miesiącu, raz w miesiącu lub rzadziej po wódkę, wino, drinki i nalewki. Poniższa tabela przedstawia rodzaje alkoholu oraz częstotliwość ich spożywania wśród młodych mieszkańców Rzepina.

Tab. Rodzaje alkoholu spożywanego przez dzieci i młodzież oraz częstotliwość ich spożywania.

Rodzaj alkoholu	Szkoły Podstawowe					Gimnazjum					Szkoły Ponadgimnazjalne				
	Codziennie	2-3 razy w tygodniu	Raz w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Raz w miesiącu	Codziennie	2-3 razy w tygodniu	Raz w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Raz w miesiącu	Codziennie	2-3 razy w tygodniu	Raz w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Raz w miesiącu
Piwo	0	0	0	0	0	0	2%	2%	7%	2%	2%	15 %	10 %	11%	10%
Wino	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6%	2%
Wódka	0	0	0	0	0	0	0	2 %	3%	2%	0	2%	6%	6%	8%
Drinki	0	0	0	0	0	0	0	0	1%	1%	0	2%	2%	2%	4%
Nalewki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2%	2%	0	2%	0
Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Wyniki te można porównać do rezultatów badań KBPN z 2008. Według tamtego sondażu do picia piwa w ciągu ostatniego miesiąca przyznawało się 75% uczniów, do picia wódki – 54%, do spożywania wina – 29% młodych ludzi. **Spożycie piwa w Rzepinie jest niższe w stosunku do wyników ogólnopolskich** (10% uczniów szkół podstawowych, 51%

gimnazjalistów, 73% uczniów szkół ponadgimnazjalnych), **spożywanie wina oraz wódki znajduje się na poziomie zbliżonym do wyników ogólnopolskich.**

Uczniowie, którzy deklarowali wcześniej zażywanie alkoholu, udzielali również odpowiedzi na pytanie o reakcję rodziców w sytuacji, gdy wrócili do domu pod wpływem alkoholu.

Tab. Reakcja rodziców na stan upojenia alkoholowego dzieci.

Jeśli wróciłeś do domu pod wpływem alkoholu, jaka była reakcja Twoich rodziców?	Szkoły podstawowe	Gimnazjum	Szkoły Ponadgimnazjalne
Zdenerwowali się i nakrzyczeli na mnie	-	11%	23%
Ukarali mnie	9%	5%	2%
Nie zorientowali się	-	38%	32%
Zbagatelizowali to	-	-	5%
Taka sytuacja nie miała miejsca	91%	46%	38%

W przypadku uczniów szkół podstawowych najczęściej nie zaistniała w ogóle sytuacja, w której badany wrócił do domu pod wpływem alkoholu i zastał rodziców. W przypadku uczniów szkół gimnazjalnych odsetek ten zdecydowanie maleje do blisko połowy, a w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 38%. W sytuacji, kiedy rodzice rozpoznają stan upojenia alkoholowego u dzieci, czasami reagują gniewem i stosują kary, takie jak kary cielesne oraz liczne zakazy. **Niepokojący wydaje się jednak znaczący odsetek sytuacji, w których rodzice nie zorientowali się, że ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu.** W przypadku szkół ponadgimnazjalnych wyniósł on 32%, w szkołach gimnazjalnych – 38%.

Palenie papierosów

Analizę związaną z paleniem papierosów na obszarze Rzepina warto zacząć od wskazania wieku dzieci i młodzieży, w którym sięgnęli po pierwszego papierosa. Wiek ten wynosi kolejno: dla szkół podstawowych – 11,16 lat, dla gimnazjów – 13 lat, dla szkół ponadgimnazjalnych – 13,26 lat. Występuje tutaj podobne zjawisko, jak miało miejsce w przypadku spożywania alkoholu. **Wiek pierwszego kontaktu dzieci i młodzieży z papierosami obniża się z czasem, dzisiaj ludzie młodzi sięgają po papierosy w młodszy wiek niż parę lat temu.** Wysoki odsetek osób palących w badanej grupie (48% w gimnazjach, 58% uczniów szkół ponadgimnazjalnych) nie pokrywa się z tendencjami

zaobserwowanymi w najnowszych sondażach. Według nich regularne palenie deklaruje 22% młodych ludzi, natomiast do okazjonalnego palenia przyznaje się 15-18%. W gminie Rzepin zjawisko palenia papierosów przez młodych ludzi, szczególnie przez młodzież w wieku ponadgimnazjalnym, jest dość nasilone.

Wraz ze wzrastającym wiekiem ankietowanych, dostęp do papierosów okazuje się coraz łatwiejszy. Poniższa tabela przedstawia zestawienie wyników na pytanie o dostępność papierosów.

Tab. Dostępność papierosów w środowisku dzieci i młodzieży.

Czy uważasz, że w Twoim środowisku kupić papierosy jest?	Szkoły Podstawowe	Gimnazjum	Szkoły ponadgimnazjalne
Bardzo trudno	32%	17%	4%
Trudno, ale jak się poprosi odpowiednio osoby to można	17%	13%	11%
Raczej łatwo	10%	22%	24%
Łatwo	16%	36%	46%
Nie wiem	25%	12%	15%

17% uczniów szkół podstawowych wskazało na możliwość dostępu do papierosów w sytuacji, gdy zakupi je inna osoba, a dla 26% zakup papierosów jest raczej łatwy lub łatwy. Odsetek uczniów, którzy oceniają zakup papierosów jako raczej łatwy lub łatwy, wzrasta w starszych grupach wiekowych (58% uczniów gimnazjów, 70% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). **Powinno to uświadamiać dorosłym, że młodzi ludzie mają zbyt mało ograniczony dostęp do nikotyny, mimo iż prawo zabrania sprzedaży papierosów osobom poniżej 18 roku życia.**

W przypadku pytania uczniów o inicjatywę dotyczącą palenia papierosów, najczęściej początek palenia we wszystkich grupach wiekowych był rezultatem własnej decyzji (szkoły podstawowe – 75%, gimnazja – 64%, szkoły ponadgimnazjalne – 67%). Często badani wskazywali również na wpływ rówieśników (szkoły podstawowe – 25%, gimnazja – 34%, szkoły ponadgimnazjalne – 33%). 2% gimnazjalistów wskazywało ponadto na inną sytuację. Uzyskane wyniki świadczą o tym, że palenie niekoniecznie musi być powodowane motywacjami społecznymi i chęcią dopasowania się do grupy rówieśniczej. Młodzi ludzie często samodzielnie decydowali się na sięgnięcie po papierosy, ich dokładne motywacje nie są jednak znane.

Osoby badane pytane o okoliczności zapalenia pierwszego papierosa, najczęściej wskazywały wakacje, dyskotekę oraz czas wolny po lekcjach jako początek kontaktu z papierosami. Wśród uczniów szkół podstawowych prawie połowa badanych (42%) wskazała na czas wolny. Ponadto badani deklarowali, że pierwszy kontakt z papierosami mieli na wakacjach (33%), na dyskotecę (17%) oraz w domu (8%). Wśród uczniów gimnazjów odsetek badanych wskazujących na czas wolny wyniósł 21%, zaś u uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 23%. Większość wielu uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych miała pierwszy kontakt z papierosem w czasie wakacji (62% gimnazjalistów, 40% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Wakacje to często czas spędzany z dala od domu i rodziców, nawiązywania nowych znajomości. Może on sprzyjać eksperymentowaniu z używkami, do którego dzieci i młodzież mogą być zachęcane w czasie wakacyjnych wyjazdów. Uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych czasami swojego pierwszego papierosa wypalali ponadto na dyskotecę lub w pubie (5% gimnazjalistów, 18% uczniów szkół ponadgimnazjalnych), w domu (5% w gimnazjum, 7% w szkołach ponadgimnazjalnych). Dodatkowo kilku uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklarowało, że pierwszy kontakt z papierosami miał miejsce na wagarach (17%) oraz w szkole (17%).

Tab. Okoliczności zapalenia pierwszego papierosa.

Gdzie po raz pierwszy paliłeś?	Szkoły podstawowe	Gimnazjum	Szkoły Ponadgimnazjalne
Szkola	0	5%	17%
Wagary	0	0	17%
Dyskoteka/pub	17%	5%	18%
Wakacje	33%	62%	40%
Dom	8%	5%	7%
Czas wolny/po lekcjach	42%	21%	23%

Niepokojący wydaje się fakt, że niektórzy uczniowie szkół ponadgimnazjalnych swój pierwszy kontakt z papierosem mieli w szkole. Warto zbadać, czy palenie papierosów odbywało się po kryjomu czy za przyzwoleniem nauczycieli. Najbardziej niepokojący wydaje się jednak odsetek dzieci przyznających, że pierwszy kontakt z papierosami miał miejsce w domu, dotyczy to 8% dzieci szkół podstawowych.

5. Badanie punktów sprzedaży alkoholu

Kwestionariusz ankiety przeprowadzony w osiemnastu punktach sprzedaży alkoholu (w badaniu wzięło udział 14 kobiet i 4 mężczyzn) w gminie Rzepin miał na celu analizę postawy sprzedawców względem (między innymi) takich zagadnień jak:

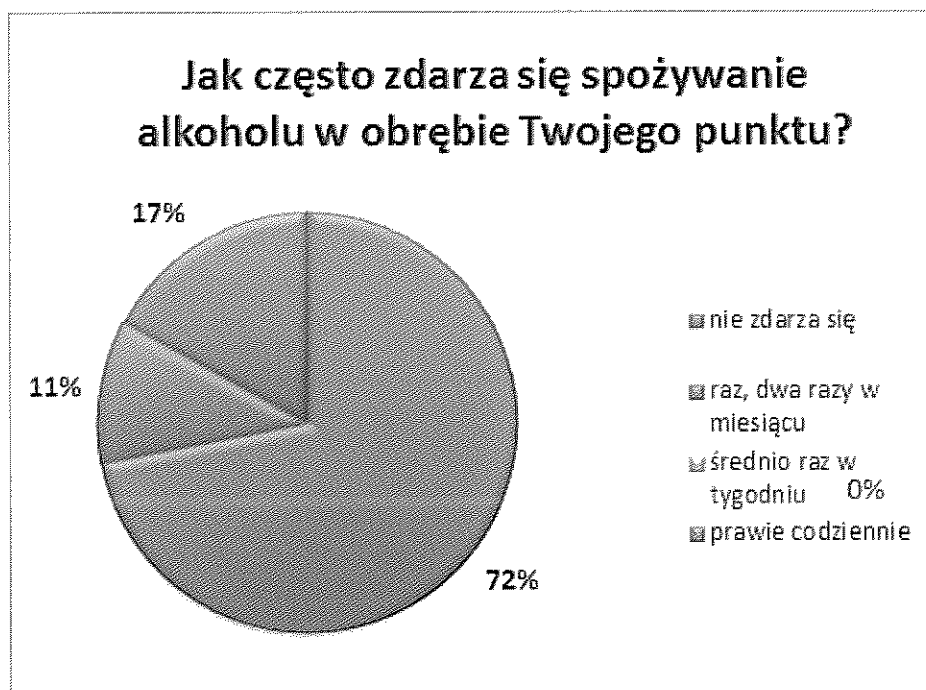
- sprzedaż alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim,
- sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym,
- spożywanie alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- awantury i bójki spowodowane przez osoby spożywające alkohol.

Pierwsze zagadnienie dotyczyło zakresu wiedzy na temat alkoholu zawartego w różnych trunkach. Trzy osoby (17% badanych) odpowiedziały, że alkohol zawarty w wódce jest groźniejszy od tego w piwie, dziewięć osób (50% badanych), że „*nie*”, a sześć osób (33%) nie miało zdania na ten temat.

Można więc wnioskować, że świadomość sprzedawców w tym zakresie jest na dość wysokim poziomie. Alkohol zawarty w każdym napoju alkoholowym jest tak samo groźny. Jedyna różnica polega na procentowej zawartości w poszczególnych trunkach. Trzeba jednak pamiętać, że jest to całkowicie ta sama substancja. Odpowiedzi „*tak*” mogły wynikać z zależności szybszego wprowadzania się w stan upojenia alkoholowego mniejszą ilością alkoholu wysokoprocentowego (w tym wypadku wódki).

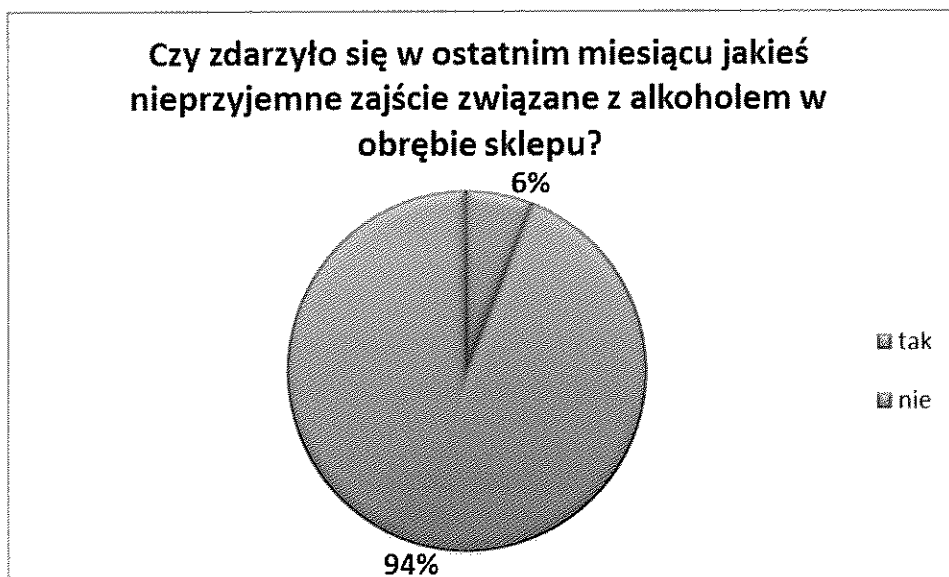
Kolejne pytania dotyczyły **spożywania napojów alkoholowych w punktach ich sprzedaży**. Zdecydowana większość badanych była przeciwna spożywaniu alkoholu w sklepie (14 osób, 77%), jeden ankietowany (6%) uważał takie zachowanie za stosowne, a trzy osoby (17%) nie miały zdania na ten temat.

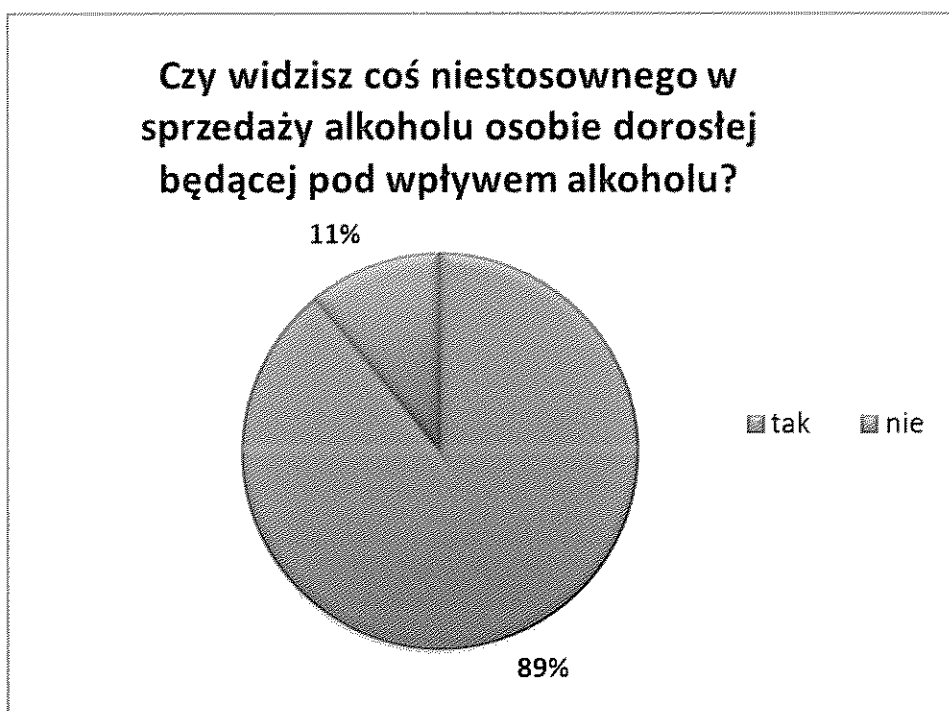
W związku z powyższym, sprzedawcy zapytani o częstotliwość spożywania napojów alkoholowych w punktach sprzedaży odpowiadali następująco. Aż trzynastu respondentów (72%) odpowiedziało, że „*w ogóle się nie zdarza*”. Tylko w trzech punktach (17%) takie zachowanie ma miejsce „*prawie codziennie*”, a w dwóch (11%) - „*raz, dwa razy w miesiącu*”. **Można więc wnioskować, że w większości punktów sprzedaży alkoholu sprzedawcy dobrze radzą sobie z tym problemem.**

Sprzedawcy zapytani o zagrożenie bezpieczeństwa w danym środowisku lokalnym jakie stanowią osoby spożywające alkohol odpowiadali następująco: sześć respondentów (33%) odpowiedziało twierdząco na to pytanie, pięć osób (28%) stwierdziło, że osoby pijące nie stanowią zagrożenia, natomiast pozostałe siedem osób (39%) nie miało zdania na ten temat. Z powyższych badań wynika, że w społeczeństwie panuje obawa przed zachowaniem osób w stanie nietrzeźwym. Na tym tle, **obawy przed osobami nietrzeźwymi wśród mieszkańców gminy Rzepin potwierdzają ogólnokrajową tendencję.**

Poniżej zostały przedstawione odpowiedzi sprzedawców związane ze sprzedażą alkoholu.

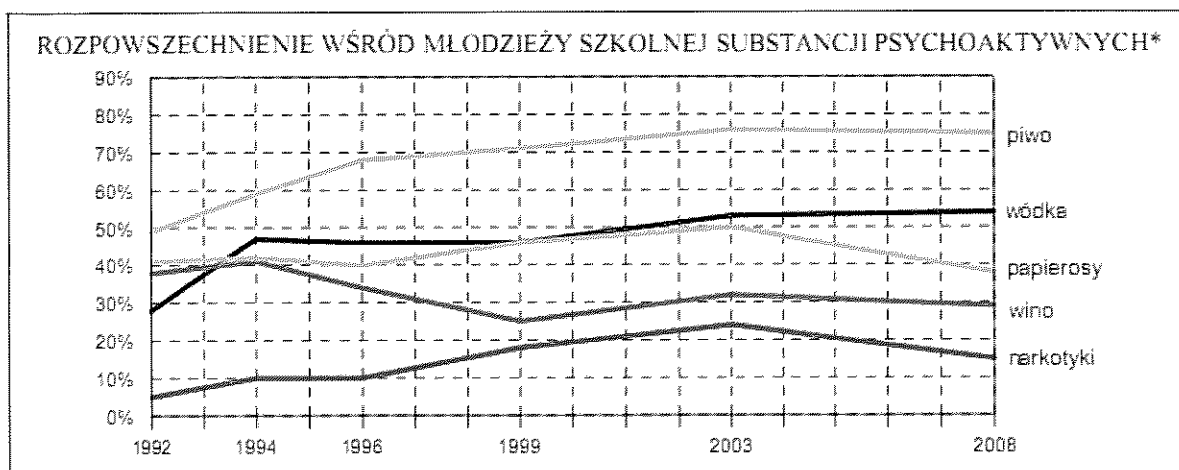

Sprzedawcy zostali również zapytani o to, czy zdarzyło się im sprzedać osobie nietrzeźwej alkohol. 39% ankietowanych odpowiedziało, że nigdy nie miała miejsce taka sytuacja, co jest zgodne z deklarowanym przekonaniem, że jest to zachowanie niestosowne. Pozostałym dziesięciu osobom (56%) - siedmiu kobietom i trzem mężczyznom zdarza się sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej, a jeden sprzedawca (5%) robi to zawsze. Wielu sprzedawców w gminie sprzedaje alkohol osobom nietrzeźwym pomimo uznawania tego za niestosowne zachowanie. Sprzedaż alkoholu osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, jest zabroniona przez Ustawę z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, artykuł 15. **Należy więc zwrócić szczególną uwagę na to zagadnienie podczas szkoleń dla sprzedawców alkoholu.**

Podsumowując to zagadnienie można powiedzieć, że pomimo zagrożenia stwarzanego przez osoby pijące, bardzo mało nieprzyjemnych zająć ma miejsce na terenie punktów sprzedaży.

Kolejny obszar badawczy dotyczył **sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim.**

Na początek warto odnieść się do ogólnopolskich tendencji, które zostały ujęte w komunikacie z badań „Młodzież a substancje psychoaktywne” ze stycznia 2009 opublikowanego przez CBOS.

„Wyniki najnowszego badania wskazują spadek liczby uczniów palących papierosy oraz zażywających narkotyki. W przypadku alkoholu odsetki pijących pozostały na poziomie zbliżonym do zanotowanego w roku 2003.”

Wnioskując z powyższego zestawienia problem spożywania substancji psychoaktywnych przez młodzież stanowi poważny problem ogólnopolski. Analiza dotyczyła również tego zagadnienia na terenie gminy Rzepin.

Tab. Granica wieku, od której można sprzedawać alkohol i papierosy osobom młodym.

<i>Od jakiego wieku powinno sprzedawać się ...</i>	<i>...alkohol?</i>	<i>...papierosy?</i>
bez ograniczeń	0% odpowiedzi	0% odpowiedzi
16 rok życia	6% odpowiedzi	6% odpowiedzi
18 rok życia	65% odpowiedzi	65% odpowiedzi
21 rok życia	29% odpowiedzi	29% odpowiedzi

Widać więc podobne restrykcje w stosunku do alkoholu, jak i papierosów. Świadczy to o tym, że zdecydowana większość sprzedawców ma odpowiedzialne podejście do badanego zagadnienia.

Tab. Przypadki sprzedawania alkoholu i papierosów osobom niepełnoletnim.

<i>Czy znasz przypadki ...</i>	<i>... sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim?</i>	<i>... sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim?</i>
TAK	33% odpowiedzi	33% odpowiedzi
NIE	67% odpowiedzi	67% odpowiedzi

Zjawisko sprzedaży używek osobom nieletnim jest w Polsce dość powszechne, a wyniki naszego badania w znacznym stopniu potwierdzają tę zależność w gminie Rzepin.

Warto w tym miejscu odwołać się do „Polskiej Deklaracji w sprawie Młodzieży i Alkoholu” w ramach uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 lutego 2000 r., gdzie wyraźnie zaznaczono, iż:

„Wszystkie dzieci i młodzież mają prawo do życia w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, wolnym od zagrożeń związanych z piciem alkoholu, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić.”

Odpowiedzialność za zdrowy rozwój osób niepełnoletnich w dużym stopniu zależy od osób dorosłych, które znajdują się w ich otoczeniu. Oczywiście najbardziej znaczącą rolę odgrywają rodzice, jednak zgodnie z wyżej wymienioną ustawą również inne osoby dorosłe (w tym wypadku sprzedawcy alkoholu i papierosów) mają obowiązek chronić zdrowie młodzieży.

W przypadku pytania o sprzedaż alkoholu nieletnim, jeden ankietowany (6%) deklarował, że zdarza się mu sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej. W przypadku sprzedaży nieletnim osobom wyrobów tytoniowych zdecydowana większość (16 osób) zaprzeczyło (89%), a dwie osoby (11%) przyznały, że zdarza się im sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej. Warto podkreślić, że żadna osoba nie potwierdziła „*tak, robię to często*” i „*zawsze*” zarówno w przypadku wyrobów tytoniowych jak i alkoholowych.

Biorąc pod uwagę ogólnopolską skalę zjawiska, wydaje się prawdopodobne, że odpowiedzi na powyższe pytania mogły nie odzwierciedlać w pełni stanu faktycznego. Zafałszowanie odpowiedzi może być związane ze strachem wyciągnięcia konsekwencji z łamania prawa takim zachowaniem.

Jeśli natomiast chodzi o próby podejmowania przez młodych ludzi zakupu alkoholu, to u zdecydowanej większości, 14 ankietowanych (78%) taka sytuacja „*zdarza się rzadko*”, w kolejnych dwóch (10%) punktach „*co najmniej raz w tygodniu*”, w jednym punkcie (6%) „*prawie codziennie*”, a w jednym punkcie (6%) taka sytuacja w ogóle nie miała miejsca. **Widać więc, że dużo osób niepełnoletnich stara się o zakup alkoholu.**

Podobne wyniki były w stosunku do papierosów. 14 punktów (78%) – „*zdarza się, ale rzadko*”, 2 punkty (10%) - „*co najmniej raz w tygodniu*”, w jednym punkcie (6%) – „*prawie codziennie*”, a w kolejnym punkcie (6%) taka sytuacja nie miała nigdy miejsca.

Tab. Próby kupowania alkoholu i papierosów przez osoby niepełnoletnie.

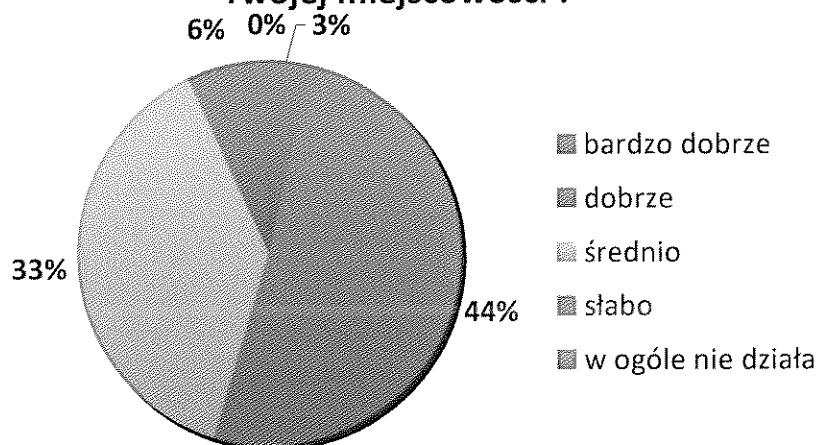
<i>Jak często zdarza się, że osoba, o której wiesz, że jest niepełnoletnia, próbuje kupić ...</i>	nigdy	zdarza się, ale rzadko	co najmniej raz w tygodniu	prawie codziennie
<i>... napoje alkoholowe ?</i>	6 %	78 %	10 %	6 %
<i>... wyroby tytoniowe ?</i>	6 %	78 %	10 %	6 %

Podsumowując, dużo młodych ludzi podejmuje próby zakupu alkoholu bądź papierosów, bądź obu używek naraz. Jest to poważne zjawisko, i sprzedawcy powinni być przygotowani do właściwego zareagowania w takich przypadkach. Zapytaliśmy więc ich, czy czują się skrupowani i czy mają śmiałość poprosić o dowód potwierdzający pełnoletniość klienta, w przypadku kiedy mają wątpliwość co do jego pełnoletniości? Zdecydowana większość (89%) ankietowanych sprzedawców deklarowała, że nie mają z tym problemu. Tylko jeden sprzedawca (6%) czuje się skrupowany i nie ma śmiałości poprosić o dowód tożsamości potwierdzający pełnoletność klienta. **Ogólna tendencja wskazuje na dobre przygotowanie sprzedawców do odmawiania osobom nieletnim sprzedaży artykułów zabronionych dla nich do zakupu.**

W tym miejscu należy odwołać się do Art. 15 ust. 2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gdzie wyraźnie podkreślono, iż w przypadku wątpliwości, co do pełnoletniości nabywcy, sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy. Jest to podstawowe prawo sprzedawcy. Sprzedaż napoju alkoholowego lub wyrobów tytoniowych osobom poniżej 18 roku życia, grozi grzywną i utratą zezwolenia.

Elementem diagnozy była również ocena funkcjonowania kontroli sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych w gminie Rzepin. Większość z nich pozytywnie wypowiada się o podejmowanych działaniach. Żaden z badanych nie określa kontroli jako „w ogóle nie działającej”.

**Jak, Twoim zdaniem, funkcjonuje kontrola
sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych w
Twojej miejscowości ?**

6. Podsumowanie wyników diagnozy.

Za najważniejszy problem w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali bezrobocie, ubożenie społeczeństwa oraz alkoholizm. Z pewnością w tej sferze są największe oczekiwania wobec władz, związane z podjęciem działań umożliwiających zwiększenie poziomu zatrudnienia. Problem nadużywania alkoholu jest wymieniany jako jeden z najważniejszych problemów społecznych przez mieszkańców. Większość badanych uważa alkohol za towar szczególny i postuluje za kontrolowaniem jego sprzedaży. Równocześnie blisko połowa badanych (44%) oczekuje konkretnych działań ze strony władz nie tylko w zakresie profilaktyki, ale również rozwiązywania aktualnych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu. Większość mieszkańców (81%) nie posiada wiedzy o prowadzonych lokalnie działaniach, które mają na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.

Kolejnym aspektem wymagającym zainteresowania jest fakt potencjalnych „nieszczelnych granic” sprzedaży alkoholu nieletnim. Wprawdzie sprzedawcy deklarują, iż nigdy nie sprzedali nieletnim alkoholu i papierosów, to jednak młodzi ludzie, uczniowie szkół w gminie przyznają, a kupienie alkoholu czy papierosów nie stanowi dla nich dużego problemu. Spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest bardzo poważnym

problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Przyznało się do tego 15% uczniów szkół podstawowych, 67% gimnazjalistów oraz 85% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież coraz częściej wskazują na picie okazjonalne, chęć zaimponowania oraz presję rówieśników, co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby. Jednocześnie niepokojący jest względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu i paleniem papierosów. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że rodzice często nie zauważają tego, że ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu. Uzyskane wyniki powinny zaalarmować rodziców i opiekunów, aby poświęcali swoim dzieciom więcej uwagi i nie zapominali o odpowiedzialności, jaką za nie ponoszą. Należałoby się więc także skupić na dalszej profilaktyce problemów alkoholowych ukierunkowanej na dzieci i młodzież dla poprawy obecnego stanu rzeczy – bowiem wśród nieletnich każda ilość wypijanego alkoholu jest jego nadużywaniem. Mając na uwadze powyższe niezbędnym więc działaniem jest egzekwowanie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz wszystkich przepisów normujących właściwe postawy i pożądane zachowania społeczne.

Większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach na obszarze gminy Rzepin. Dość duża część młodych ludzi wskazywała na pozytywne reakcje otoczenia, związane z odmową picia alkoholu. 55% uczniów szkół podstawowych, 38% gimnazjalistów oraz 59% uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklarowało, że spotyka się z akceptacją i zrozumieniem w sytuacji odmowy picia alkoholu. Ta informacja może wskazywać na zmniejszanie się presji rówieśniczej dotyczącej picia alkoholu i akceptację powstrzymywania się od spożywania napojów alkoholowych wśród młodzieży.

Wśród ankietowanych punktów sprzedaży, 11% badanych sprzedawców nie widziało nic niewłaściwego w sprzedaży alkoholu osobom w stanie nietrzeźwym, ponadto 61% sprzedawców przyznało, że sprzedawało alkohol osobie nietrzeźwej. Takie postępowanie stoi w sprzeczności z artykułem 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

alkoholizmowi, należy więc przywiązywać wagę do tego, aby artykuł ten był przestrzegany. Osoby spożywające alkohol są uznawane za zagrożenie, jednak na terenie punktów sprzedaży ma miejsce bardzo mało nieprzyjemnych zajść związanych z piciem napojów alkoholowych. Ankieta wykazała, że duża ilość osób niepełnoletnich podejmuje próby zakupu napojów alkoholowych bądź papierosów. Badanie wskazuje, że w punktach sprzedaży sprzedawcy w większości nie sprzedają zakazanych substancji osobom niepełnoletnim i dobrze radzą sobie w sytuacji odmowy ich sprzedaży.

III. Cele strategiczne Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2011 roku.

- Ograniczenia spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie,
- Doskonalenie metod i zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami,
- Zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z alkoholizmu,
- Zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.
- Rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania i zapobiegania uzależnieniom.

IV. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012 rok w Gminie Rzepin.

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Miejski w Rzepinie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisariat Policji w Rzepinie,
- Dyrektorzy wraz z kadrami pedagogicznymi szkół podstawowych, gimnazjów, średnich oraz przedszkoli,
- Stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, parafie,
- Placówki profesjonalnie zajmujące się profilaktyką i terapią uzależnień
- Służba zdrowia

Koordynacją zadań GPPiRPA zajmuje się Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rzepin na 2012 rok.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość środków została określona w budżecie gminy.

VI. Zadania w zakresie realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012 rok w Gminie Rzepin.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin.

Ważnym zadaniem samorządu gminnego w zakresie strategii przeciwdziałania uzależnieniom jest zapewnienie oraz zwiększenie pomocy terapeutycznej dla uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców gminy Rzepin. Podstawową metodą leczenia jest psychoterapia grupowa i indywidualna prowadzona przez placówki leczenia odwykowego. Dostępność i wysoka jakość profesjonalnej terapii uzależnień warunkuje skuteczność wszystkich działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym oraz członków jej rodzin. Działania realizowane w ramach tego działania będą miały ponadto na celu ograniczenie szkód zdrowotnych, wynikających ze szkodliwego picia alkoholu oraz uzależnienia od alkoholu, poprawę stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie rozwojowi uzależnień.
2. Poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu.
3. Zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego.
4. Poprawa dostępności i jakości świadczeń leczniczych na poziomie lokalnym.

Formy realizacji zadania:

1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) przyjmowanie zgłoszeń i prowadzenie postępowań w sprawie leczenia odwykowego,
 - b) prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia oraz udzielanie pomocy osobom z problemem alkoholowym,
 - c) monitorowanie procesu leczenia odwykowego (dobrowolne leczenie),
 - d) kierowanie osób z problemem alkoholowym na badanie do biegłego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
 - e) kierowanie do sądu wniosków o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
2. Dofinansowanie działalności powstałej Poradni Zdrowia Psychicznego oraz Terapii Uzależnień w Słubicach.
 3. Finansowanie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.
 4. Finansowanie kosztów związanych z wydawaniem opinii psychologicznych i psychiatrycznych przez biegłych lekarzy, finansowanie kosztów dojazdu osób, które podjęły leczenie w placówce lecznictwa odwykowego, lub kontynuują indywidualny program terapii.
 5. Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym.
 6. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym oraz dotkniętych przemocą w rodzinie: porady i konsultacje dla mieszkańców gminy (terapeuta, psycholog, prawnik).
 7. Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie niezbędnych oddziaływań terapeutycznych np. Ośrodek Terapii „Horyzont Bis” w Krośnie Odrzańskim, Samodzielny Publiczny Szpital Dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu; dofinansowanie szkoleń terapeutów w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego, doposażenie COTUA celem lepszego poziomu świadczenia usług medycznych (tablice, meble, stoliki, krzesła, materace, utrzymanie ksera itp.).
 8. Kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na szkolenia, dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz udział w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz tworzących i realizujących programy profilaktyczne.

9. Zakup pomocy terapeutycznych tj. fachowe czasopisma, płyty DVD, plakaty, broszury, itp.
10. Wspieranie grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA).

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w którym występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe jest kolejnym istotnym zadaniem podejmowanym przez Gminę Rzepin. Szkody zdrowotne związane z alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Nadużywanie alkoholu przez jednego członka rodziny, destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną wielu cierpień. Dlatego bardzo ważne jest udzielenie pomocy w odniesieniu dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Zadanie ma na celu podejmowanie działań sprzyjających poprawie funkcjonowania członków rodzin osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie. Rozwój działań i doskonalenie jakości pomocy udzielanej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, podniesienie kompetencji służb oraz osób zajmujących się pomaganiem dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniem.

Zapewnienie bezpłatnej pomocy terapeutycznej i psychologicznej świadczonej w Punkcie Konsultacyjnym w Rzepinie jest priorytetowym zadaniem, mającym na celu ustabilizowanie życia rodzinnego i społecznego.

Realizacja powyższego zadania ściśle łączy się z działaniami prowadzonymi w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Rzepin więc szczególna uwaga skierowana będzie na udzielenie pomocy integrującej działania instytucji w ramach działającego zespołu interdyscyplinarnego, którego zadaniem będzie diagnoza potrzeb oraz udzielanie pomocy całej rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Zmniejszenie rozmiarów przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.
2. Poprawa sytuacji psychospołecznej osób współuzależnionych poprzez zatrudnienie psychologa w Punkcie konsultacyjnym.

3. Zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym rodzin dotkniętych alkoholizmem.

Formy realizacji zadania:

1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia zastosowania wobec osób uzależnionych lub nadmiernie pijących, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Współpraca z policją, prokuraturą, sądem.
2. Udział w szkoleniach i kursach specjalistycznych zwiększających kompetencje osób pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.
3. Finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych patologią jako priorytetowe zadanie, którego celem jest dostarczenie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu. W ramach działania świetlic: finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających do świetlic, wynagrodzenie dla nauczycieli, zakup pomocy dydaktycznych, podręczników, art. AGD i RTV, wycieczki, itp.
4. Organizowanie i dofinansowanie wypoczynku letniego, obozów, kolonii, wycieczek z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z terenu gminy, w których występują problemy alkoholowe.
5. Objęcie członków rodzin z problemem alkoholowym bezpłatną pomocą terapeutyczną, psychologiczną w Punkcie Konsultacyjnym.
6. Inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy przez udział i organizowanie szkoleń, konferencji, itp.
7. Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem, a w szczególności ofiarom przemocy domowej – koordynowanie działań poprzez współpracę z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Prokuraturą Rejonową w Słubicach, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz zespołem interdyscyplinarnym.
8. Dofinansowanie działań samopomocowych na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin w tym prowadzenie Klubu Abstynenta.
9. Zakup i rozprowadzenie informatorów na temat specyfiki choroby alkoholowej oraz sposobów radzenia sobie z problemami osobistymi.

10. Czynne włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych.

Jak wynika z diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych – Rzepin 2011 r., spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest bardzo poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Przyznało się do tego 15 % uczniów szkół podstawowych, 67 % gimnazjalistów oraz 85 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzieży coraz częściej wskazują na picie okazjonalne, chęć zaimponowania oraz presję rówieśników, co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z alkoholem stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że rodzice często nie zauważają tego, że ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu. Uzyskane wyniki powinny zaalarmować rodziców i opiekunów, aby poświęcali swoim dzieciom więcej uwagi i nie zapominali o odpowiedzialności, jaką za nie ponoszą.

Mając na uwadze powyższe priorytetowym elementem strategii na rzecz profilaktyki i zmniejszenia problemów uzależnień jest podejmowanie działań „ochronnych” skierowanych do dzieci i młodzieży. Jak wynika z diagnozy młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia, w tym używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki). Zaplanowane działania będą miały na celu zapewnienie właściwej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży. Z kolei programy profilaktyczne skierowane do uczniów mają na celu przygotowanie ich do podejmowania świadomych i opowiedzianych decyzji. W ramach realizacji powyższego zadania podejmowane będą również działania informacyjno – edukacyjne mające na celu promowanie prawidłowych zachowań zarówno dla dzieci jak i dorosłych mieszkańców gminy. Celem zadania jest także upowszechnienie, wdrażanie oraz poszerzanie ofert rekomendowanych działań profilaktycznych opartych na skutecznych strategiach oddziaływań.

Zintensyfikowanie działań profilaktycznych nastawionych na ograniczenie picia alkoholu oraz działań ograniczających ryzyko picia szkodliwego i uzależnienia. Realizacja i wspieranie kampanii edukacyjnych, mających na celu zwiększenie świadomości lokalnego społeczeństwa na temat szkód wynikających z picia alkoholu. Organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, utrwalanie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży. Ważnym działaniem jest również zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców, edukacja rodziców w zakresie przygotowania dziecka do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Cele szczegółowe:

1. Rozwój edukacji i podnoszenie świadomości społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń związanych ze spożyciem alkoholu.
2. Promowanie zdrowego trybu życia.
3. Wskazanie na atrakcyjne sposoby spędzania wolnego czasu od nauki i pracy.
4. Wspieranie sportu i alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież
5. Podniesienie jakości programów profilaktycznych.

Formy realizacji zadania:

1. Organizowanie i finansowanie programów edukacyjno – profilaktycznych w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych oraz przedszkolach na terenie gminy Rzepin, finansowanie profilaktyczno – edukacyjnych spektakli teatralnych oraz warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
2. Organizacja lokalnych kampanii profilaktycznych i kampanii na rzecz promowania bezpieczeństwa oraz zdrowia, a także udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych np. Zachowaj Trzeźwy Umysł, Dzień Bezpiecznego Internetu, Światowy Dzień bez Papierosa, program LUPO, Sprawdź, Czy Twoje picie jest bezpieczne, Wyhamuj w porę, Bezpieczne wakacje bez alkoholu i. in.
3. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, a także zakup sprzętu do podejmowania tych zajęć oraz doposażenie placów zabaw w nowe urządzenia.
4. Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i zagrożonych patologią.

5. Prowadzenie przez kluby sportowe zajęć i imprez towarzyszących (zawody, turnieje) dla dzieci i młodzieży jako formy przeciwdziałania uzależnieniom.
6. Organizowanie imprez rekreacyjno – sportowych.
7. Wspieranie działalności Związku Harcerstwa Polskiego jako formy działalności przeciwdziałania uzależnieniom.
8. Umożliwianie dzieciom i młodzieży zaspakajanie potrzeb aktywności i osiągnięć poprzez angażowanie się w pozytywne formy aktywności: sport, turystyka, teatr, muzyka, ekologia, plastyka oraz dofinansowanie do różnych wyjazdów w i wycieczki o charakterze profilaktycznym. W tym także dofinansowanie do imprez dla dzieci niepełnosprawnych.
9. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem środków psychoaktywnych (warsztaty szkoleniowe dla rodziców).
10. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.
11. Podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
12. Zakup broszur, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.
13. Tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy i powiatu w zakresie problemów alkoholowych.
14. Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
15. Prenumerata czasopism, periodyków oraz zakup literatury fachowej służącej pogłębianiu wiedzy osób realizujących zadania programu.
16. Finansowanie spektakli i koncertów profilaktycznych dla młodzieży.
17. Organizowanie imprez bezalkoholowych i wspieranie inicjatyw promujących zdrowy styl życia, wolny od uzależnień w tym imprez kulturalnych i artystycznych skierowanych do lokalnej społeczności.
18. Finansowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką w celu wypracowania standardów i zasad dla realizatorów programów profilaktycznych.

19. Promowanie nowych, bardziej skutecznych programów profilaktycznych, opracowań autorskich i pilotażowych (np. Spójrz Inaczej, Spójrz Inaczej na Agresję itp.).
20. Organizowanie zajęć i finansowanie działalności interdyscyplinarnych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży.
21. Współfinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych i promowanie zdrowego trybu życia bez alkoholu na terenie sołectw i świetlic wiejskich (Dzień Dziecka, Mikołajki itp.).
22. Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych (działania edukacyjne, interwencyjno – sprawdzające, szkolenia dla kandydatów na kierowców).
23. Finansowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i życie bez uzależnień (Gminny Konkurs Teatryków Profilaktycznych)
24. Prowadzenie zajęć edukacyjnych, kulturalnych oraz turystyczno – krajoznawczych jako forma zapobiegania uzależnieniom.
25. Popularyzowanie informacji nt. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia.
26. Prowadzenie diagnozy występowania problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy.
27. Promowanie działań gminy na forum regionalnym i krajowym poprzez udział w konferencjach, seminariach i innych spotkaniach organizowanych przez województwa oraz instytucje centralne.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Samorząd gminy wspiera finansowo i merytorycznie instytucje, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne zajmujące się profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów uzależnień. Instytucje (m.in. policja szkoły, przychodnie) oraz organizacje pozarządowe, których cele statutowe są zgodne z profilaktyką przeciwdziałania uzależnieniom są ważnymi partnerami, z którymi gmina ściśle współpracuje. Ważnym elementem zadania będzie wspieranie działalności grupy abstynenckiej, która spełnia bardzo ważną rolę w procesie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, jak również członkom ich

rodzin. Jej działanie nakierowane jest na motywowanie do leczenia i utrzymania abstynencji oraz nawiązywania kontaktu z osobami uzależnionymi. Wymienione wyżej podmioty odgrywają znaczną rolę w realizacji niniejszego Programu, przyczyniając się do zmniejszenia dolegliwości związanych z alkoholizmem.

Cele szczegółowe:

1. Rozwój współpracy z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.
2. Zwiększenie zaangażowania instytucji uprawnionych do przeciwdziałania uzależnieniom.

Formy realizacji zadania:

1. Współpraca z placówkami ochrony zdrowia zajmującymi się diagnostyką, terapią i rehabilitacją osób uzależnionych i współuzależnionych – m.in. Samodzielny Publiczny Szpital Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu, Ośrodek Terapii „Horyzont Bis” w Krośnie Odrzańskim.
2. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym.
3. Współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami na terenie gminy w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.
4. Wspieranie finansowe instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
5. Zabezpieczenie pracy i podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzepinie.

Zadanie 5.

Przeciwdziałanie naruszeniom przepisów prawnych w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych.

Jednym z kluczowych problemów wymagających systematycznych działań jest kwestia ograniczenia dostępności napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży. Ankieta przeprowadzona wśród sprzedawców na terenie gminy Rzepin w punktach alkoholowych wykazały, że duża ilość osób niepełnoletnich podejmuje próby zakupu napojów alkoholowych bądź papierosów. Badanie wskazało, że w punktach sprzedaży sprzedawcy w większości nie sprzedają zakazanych substancji osobom niepełnoletnim i dobrze radzą

sobie w sytuacji odmowy ich sprzedaży. Niemniej jednak badania wśród uczniów szkół dotyczące dostępności alkoholu w środowisku dzieci młodzieży wykazały względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do alkoholu. Wśród uczniów szkół podstawowych 12% ankietowanych uznało zakup alkoholu za czynność łatwą bądź raczej łatwą, natomiast podobnej odpowiedzi udzieliło już zdecydowanie więcej gimnazjalistów – 39% oraz większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 58%. Otrzymane rezultaty mogą być szczególnie alarmujące. Łatwy dostęp do alkoholu dla osób niepełnoletnich jest sprzeczny z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 1982 r. wyraźnie zabraniającej sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Mając na uwadze powyższe dane, w programie uwzględniono działania, które poprzez akcję informacyjną oraz kontrolną mają na celu kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzedawców jak również klientów. Łamanie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym będzie podstawą do podjęcia działań interwencyjnych.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie świadomości sprzedawców na temat zagrożeń związanych z problemami alkoholowymi.
2. Zmniejszenie ilości łamania przepisów prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych

Formy realizacji zadania:

1. Prowadzenie działań informacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.
2. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.
3. Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przedmiotową uchwałą Rady Miejskiej w Rzepinie.

VII. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana przez Burmistrza. Jest organem podejmującym przede wszystkim czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się

leczeniu odwykowemu, dlatego też do zadań realizowanych przez członków GKRPA należy m.in.:

- przyjmowanie wniosków o zastosowaniu leczenia odwykowego,
- przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi mającymi na celu dobrowolne poddanie się terapii,
- prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego i przekazanie jej do Sądu Rejonowego w Słubicach
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z obowiązującymi przepisami,
- kontrolowanie zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez Burmistrza)
- uczestnictwo w posiedzeniach Komisji i współuczestnictwo w zadaniach o charakterze profilaktycznym ,
- tworzenie i realizacja założeń gminnego programu profilaktyki.

W skład GKRPA wchodzi przede wszystkim przedstawiciele służb i instytucji, którzy w swojej pracy spotykają się z problemami związanymi z alkoholem (m.in. pracownik OPS, pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele oświaty, policji, sądownictwa, organizacji pozarządowych).

Za udział w pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się miesięczne wynagrodzenie w następujących wysokościach:

Przewodniczący: 21 %, Sekretarz: 17 %, Członek: 14 % kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie obowiązujących przepisów.